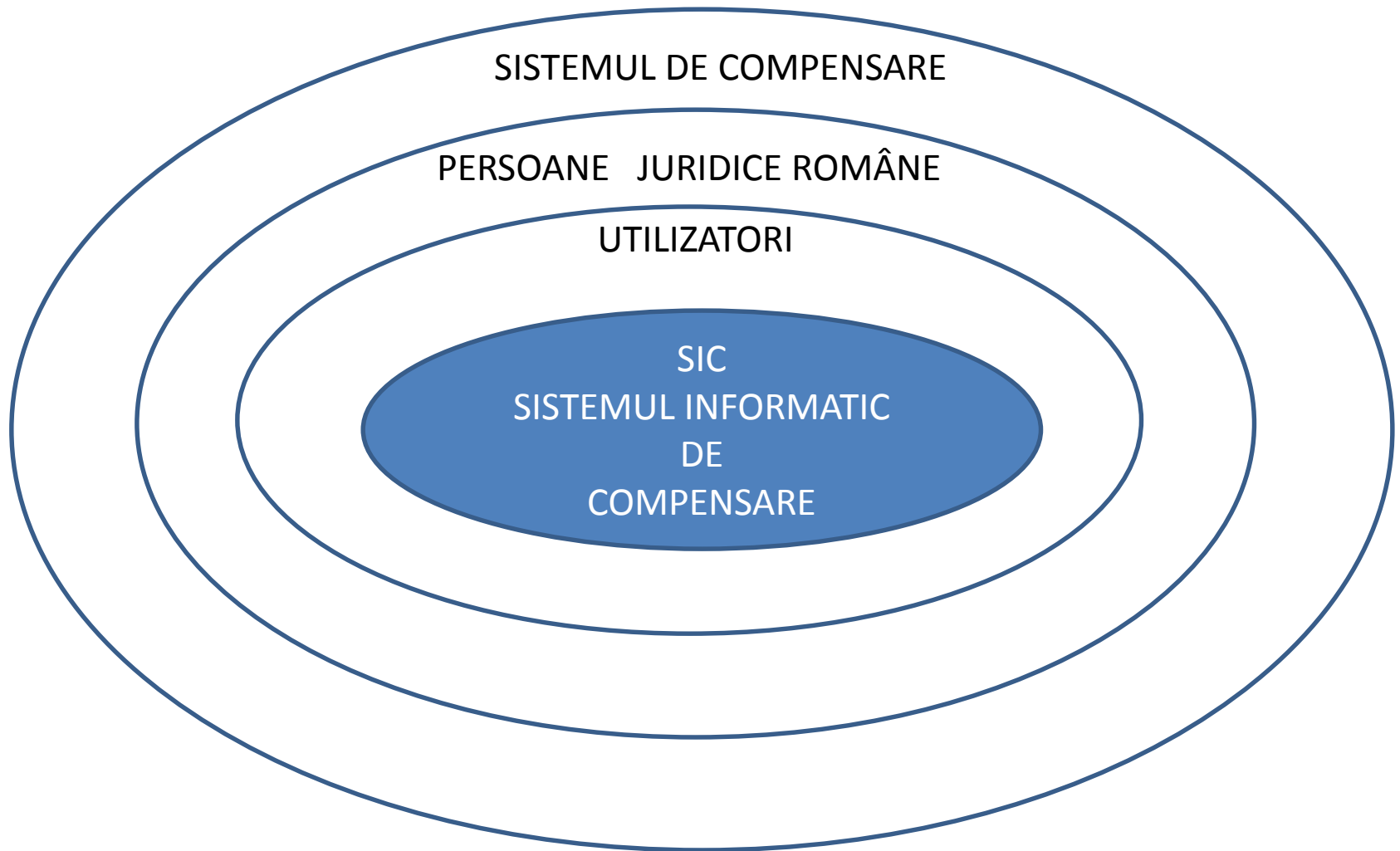

SISTEMUL DE COMPENSARE DATORII ȘI CREAȚE

SISTEMUL NAȚIONAL DE COMPENSARE DATORII ȘI CREAȚE

- Sistemul de compensare datorii și creanțe este un sistem de interes public, unicul sistem nenmonetar din România.
- A fost creat în 1999 de către colectivul de analiști și programatori din cadrul Institutului de Management și Informatică din Ministerul Industriei și Comerțului (astazi MEEMA) conduși de către domnul director Ioan Catona, ca o necesitate determinată de valoarea uriașă a arieratelor nerambursate la scadență ale agenților economici ce a condus la blocajul financiar din economia românească.
- În prezent Sistemul de compensare datorii și creanțe este administrat de Centrul de Pregătire pentru Personalul din Industrie Bușteni – Sucursala București prin Structura de Compensare.
- Colectivul Structurii de Compensare provine din rândul echipei de specialiști ai Institutului de Management și Informatică, (I.M.I.), direcție în cadrul Ministerului Industriei și Comerțului (astăzi MEEMA). I.M.I. a creat 3 mari sisteme informatice și anume: Sistemul informatic pentru Privatizarea în Masă (în timpul guvernării Văcăroiu), Sistemul informatic pentru Gestionarea Registrului Acționarilor (Regisco) și Sistemul Informatic de Compensare. În cadrul I.M.I. s-au format colective care au administrat cele 3 sisteme, colective care au format mai târziu Depozitarul central și respectiv CPPI Sucursala București.
- Colectivul din cadrul I.M.I. care administrează sistemul de compensare formează, începând cu 2001, prin Ordinul ministrului industriei și resurselor nr. 79/28.03.2001, Sucursala București a C.P.P.I.

SISTEMUL DE COMPENSARE DATORII ȘI CREANȚE

- Activitatea de compensare este reglementată prin *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/1999 privind unele măsuri pentru prevenirea incapacității de plată, cu modificările și completările ulterioare* și prin *Hotărârea Guvernului nr. 773/2019 pentru aprobarea Normelor metodologice privind monitorizarea datoriilor nerambursate la scadență ale contribuabililor, persoane juridice, în vederea diminuării blocajului financiar și a pierderilor din economie.*
- La nivel macroeconomic beneficiile sistemului sunt:
 - **diminuarea blocajului financiar** prin reducerea arieratelor din economia românească.
A readus în circuitul economic național circa 67 miliarde de euro arierate diminuate prin compensare;
 - **prevenirea intrării în incapacitate de plată;**
 - **combaterea întârzierii la plată.**
- La nivel microeconomic principalele beneficii ale sistemului sunt:
 - identifică **soluții noi** de compensare;
 - adună într-o operațiune de compensare **mai mult de 2 persoane juridice;**
 - **instrumentul de plată nemonetar** prin care este protejat agentul economic de riscul de a intra în incapacitate de plată sau de a înregistra întârzieri la plata datoriilor.

INFORMAȚII STATISTICE

- Numărul total al agenților care utilizează sistemul de compensare : **120129**
- Numărul total de circuite finalizate în perioada 2000 – 2019: **397417**
- Valoarea arieratelor diminuate prin compensare 2000-2019: **67.1 mld EURO**
- Valoarea arieratelor diminuate prin compensare, % din PIB: **1% - 13%**
- Numărul maxim de ag.ec. care au format un circuit de compensare: **17**

VALOAREA ARIERATELOR DIMINUATE PRIN COMPENSARE IN PERIOADA 2000 – 2019

	Număr circuite			Arierate (lei)	Curs mediu anual (euro)	Arierate (mld euro)	PIB	% din PIB
	CPPI	Centre terit.	TOTAL				(mld. euro)	
2000	3686	1899	5585	2,403,053,727	1.9955	1.2	40.3	2.99
2001	29716	12936	42652	12,421,327,031	2.6026	4.8	44.9	10.63
2002	33391	13643	47034	19,911,421,429	3.1255	6.4	48.5	13.14
2003	39201	13235	52436	22,112,743,029	3.7555	5.9	52.6	11.19
2004	36564	13299	49863	22,801,524,621	4.0532	5.6	60.8	9.25
2005	28035	5939	33974	17,779,815,045	3.6234	4.9	79.5	6.17
2006	20546	3989	24535	14,848,420,479	3.5245	4.2	97.7	4.31
2007	13711	2539	16250	12,041,806,899	3.3373	3.6	123.7	2.92
2008	11860	2355	14215	13,869,438,123	3.6827	3.8	139.7	2.70
2009	14681	2385	17066	15,876,671,658	4.2373	3.7	118.3	3.17
2010	15758	2674	18432	15,159,786,445	4.2099	3.6	124.1	2.90
2011	15984	2327	18311	15,715,962,869	4.2379	3.7	131.5	2.82
2012	13427	1591	15018	15,246,545,476	4.456	3.4	133.9	2.56
2013	9372	1271	10643	12,774,006,762	4.419	2.9	144.7	2,00
2014	7235	1165	8400	9,929,328,661	4.4446	2.2	150.8	1.48
2015	5894	1223	7117	8,371,338,603	4.445	1.9	159	1.18
2016	4810	909	5719	6,377,781,136	4.4908	1.4	185.7	0.76
2017	3856	362	4218	6,136,282,712	4.5681	1.3	182.1	0.74
2018	3031	230	3261	5,853,031,747	4.6535	1.3	202.1	0.65
2019 IAN-nov	2511	177	2688	5,311,877,863	4.73918	1.3	143.5	0.65
T O T A L			397417	254,942,164,315		67.1		

BENEFICII

- sistemul de compensare datorii și creanțe asigură **forma unitară a întregului proces de compensare ce se desfășoară în România** prin utilizarea ordinelor de compensare ca unic formular;
- asigură forma de stingere a datoriilor și a creanțelor agenților economici, **nemonetar** prin ordinul de compensare care este instrumentul de plată nemonetar pe baza căruia se înregistrează în contabilitatea agenților economici operațiunea de compensare, atașându-se ca atare la nota contabilă;
- sistemul de compensare identifică **soluții noi de compensare** pe baza informațiilor transmise de persoanele juridice în SIC;
- **poate să adune într-o operațiune de compensare mai mult de 2 persoane juridice;**
- **este utilizat de toți agenții economici cu sediul în România**, indiferent de forma de organizare și de tipul de proprietate;
- **poate fi accesat în timp real** de către orice agent economic, indiferent de sediul unde își desfășoară activitatea pentru a transmite toate informațiile necesare unei compensări, pentru a consulta baza de date privind facturile încărcate și confirmate de parteneri și pentru a consulta toate informațiile privind compensările realizate;
- sistemul de compensare **lucrează numai cu facturi certe** existente, evidențiate în contabilitatea persoanelor juridice, confirmate reciproc;
- **o factură poate fi cuprinsă în mai multe soluții de compensare sau în mai multe circuite de compensare finalizate și nu permite depășirea valorii facturate și nu permite încărcarea în sistem a unei facturi compensate anterior;**

BENEFICII

- **este exclusă posibilitatea de fraudă** pentru că operațiunea de compensare se realizează pe baza informațiilor transmise de agenții economici și confirmate reciproc, pentru că documentele de compensare se emit din SIC, se semnează de către toți agenții economici participanți, pentru că ordinele de compensare au o serie distinctă și un număr unic și pe baza lor se operează în contabilitate stingerea datoriilor și a creanțelor respective, pentru că fiecare circuit de compensare finalizat se identifică printr-un număr unic, data finalizării și valoarea compensată, pentru că întregul volum de informații privind compensările efectuate precum și documente de identificare și de reprezentare sunt păstrate în SIC;
- Sistemul de compensare datorii și creanțe asigură **finalitatea operațiunilor de compensare** pentru că înregistrarea în contabilitate a operațiunilor de compensare se face pe baza ordinului de compensare semnat olograf sau cu semnătură electronică calificată de toți participanții;
- sistemul de compensare permite o **analiză retroactivă a activității de compensare** oferind elemente pentru verificarea acesteia într-o **transparență totală** pentru că sistemul păstrează istoricul operațiunilor de compensare efectuate și fiecare persoană juridică poate consulta în timp real istoricul operațiunilor de compensare finalizate;
- software-ul aplicativ este **facil și prietenos**, agentul economic îl poate accesa în timp real, deschide pagina WEB: <http://gama.imi.ro> și printr-un simplu click, selectează operațiunea dorită și beneficiază astfel de toate serviciile și informațiile oferite. Agenții economici beneficiază permanent din partea Serviciului de compensare de **consultanță și instruire** în acest sens;
- asigură păstrarea, depozitarea și utilizarea informațiilor, datelor și situațiilor transmise în baza de date de către agenții economici în **condiții de confidențialitate și siguranță** (linie securizată asigurată de furnizorul de servicii internet la care se adaugă dotările instituției);

PROCESUL DE DEZVOLTARE

- C.P.P.I. a început încă din anul 2017 **procesul de dezvoltare** a sistemului de compensare datorii și creanțe creat în 1999, proces ce s-a desfășurat pe două direcții principale, actualizarea cadrului legislativ și modernizarea aplicației informatice.
- **În plan legislativ**, preocupările C.P.P.I. îndreptate către dezvoltarea Sistemului de compensare datorii și creanțe s-au concretizat în aprobarea de către Guvernul României a *Hotărârii de Guvern nr. 773/2019 pentru aprobarea Normelor metodologice privind monitorizarea datoriilor nerambursate la scadență ale contribuabililor, persoane juridice, în vederea diminuării blocajului financiar și a pierderilor din economie* în ședința din 28/10/2019. Hotărârea a fost publicată în Monitorul Oficial nr. 881, Partea I din 01/11/2019.
- H.G. nr. 773/2019, în stadiul de proiect s-a aflat în dezbatere publică pe portalul MEEMA din 20 noiembrie 2018 la adresa web: <http://www.economie.gov.ro/transparenta-decizionala/proiecte-in-dezbatere-publica?start=20> .
- În cadrul circuitului de avizare externă s-a solicitat avizul favorabil de la: Ministerul pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenariat, Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale, Ministerul Finanțelor Publice și Ministerul Justiției.
- **În plan informatic** C.P.P.I. a organizat în anul 2018, **concursul de soluții** în conformitate cu *Legea nr.98/2016 privind achizițiile publice cu modificările și completările ulterioare și cu Hotărârea Guvernului nr. 395/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului-cadru din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice.*

PROCESUL DE DEZVOLTARE

Modificările propuse au fost determinate de:

- **evoluția tehnologică** (digitalizarea serviciilor, transmitere și stocare online, integrarea sistemului de compensare cu alte sisteme informatice de interes public, dezvoltări ulterioare);
- **schimbările legislative** (semnătura electronică – Regulamentul UE nr. 910/2014 transpus prin Legea nr. 455/2001, eliminarea obligativității aplicării ștampilei – O.G. nr.17/2015, regimul facturilor, plafonarea plăților în numerar - Legea nr. 70/2015, disciplina contractuală - Directiva 2011/7/UE transpusă în Legea nr.72/2013);
- **nevoile utilizatorilor** privind optimizarea procesului de identificare a soluțiilor de compensare, pentru a se identifica soluțiile cele mai optime din punct de vedere a valorii arieratelor compensate versus numărul de persoane juridice cuprinse într-o soluție de compensare, reducerea birocrăției, simplificarea procedurilor, reducerea timpului necesar efectuării unei operațiuni de compensare, digitalizarea întregii proceduri;
- **experiența structurii de compensare** în utilizarea sistemului de compensare.

Principalele modificări impuse de noile reglementări privind activitatea de compensare H.G. nr. 773/2019

- Toate operațiunile de compensare se realizează pe baza informațiilor transmise prin INTERNET la adresa WEB dedicată: <http://gama.cppei.ro>;
- Adresa web dedicată, <http://gama.cppei.ro> va fi publicată pe website-ul CPPI, <https://cppibusteni.weebly.com/compensare.html> , și pe actualul website de compensare, <http://gama.imi.ro> , prin decizia directorului general al CPPI;
- Nu se mai utilizează ordinele de compensare tipărite de Imprimeria Națională. Fiecare persoană juridică descarcă Ordinul de compensare din SIC căruia i s-a atribuit o serie și un număr unic;
- Semnarea ordinelor de compensare se face online folosind semnătura electronică calificată și olograf la sediul Serviciului de compensare;
- Facturile se încarcă individual sau fișiere de facturi, existând posibilitatea de a descărca modelul de fișier;
- Când o persoană juridică încarcă facturile în SIC, partenerul trebuie doar să valideze aceste facturi pentru a putea fi cuprinse într-o compensare;
- SIC păstrează în format electronic documentele de identificare, pe cele de reprezentare precum și ordinele de compensare emise și validate electronic sau olograf și borderourile aferente;
- Un utilizator poate să declare mai multe reprezentări pentru care încarcă în SIC: certificatul de înregistrare, împuternicirea, copia BI/CI a persoanei împuternicite, validate cu semnătură electronică (încorporată sau atașată);
- SIC identifică circuitele de compensare posibile pe baza informațiilor transmise de persoanele juridice la adresa WEB dedicată prin intermediul contului de utilizator oferind astfel soluții noi de stingere a datoriilor reciproce prin compensare, soluții pe care agentul economic le poate îmbrățișa validându-le în meniu;
- Nu se mai declară plaja de numere pentru facturi;
- Întreaga operațiune de compensare se realizează online.